

Verder met het Evangelie van Jezus Christus

Wolter Rose

ContrariO — 21 juni 2008

Toen ik deze lezing aan het voorbereiden was, probeerde ik me voor te stellen wie ik onder mijn gehoor zou hebben. Op het eerste gezicht lijkt het heel eenvoudig: een club christelijke homo's en lesbo's. Toch vermoed dat ik voor een heel divers gezelschap sta. Sommigen van jullie zijn al jaren uit de kast, anderen nog maar kort, misschien nog overrompeld door wat er allemaal los komt wanneer je uit de kast komt, en weer anderen wachten nog maar even met uit de kast komen. Sommigen hebben een zekere mate van vrede met hun homoseksuele geaardheid, anderen staan nog helemaal aan het begin van een proces om die geaardheid een plek te geven.

Sommigen hebben geen probleem met de gedachte van een homoseksuele relatie, of leven misschien al voor kortere of langere tijd in zo'n relatie; anderen kunnen een seksuele relatie tussen twee mensen van hetzelfde geslacht niet verenigen met hun christelijke overtuiging. Je hebt getrouwde homo's, en "ouwe homo's" (ik zet het maar even tussen hoge komma's, maar zo stond het op het ContrariO-forum) — en zo kan ik nog wel een poosje doorgaan.

Voor zo'n uiteenlopend publiek kom ik een verhaal houden. Ik heb het gevoel dat ik alleen maar een beginnetje kan maken. En dat is wat ik wil doen: bij het begin beginnen, zonder de illusie te hebben of de suggestie te wekken dat ik voor elke situatie iets kan zeggen of op elke vraag een antwoord heb. In zo'n situatie is het onvermijdelijk dat ik sommigen zal teleurstellen, anderen vervreemden, of zelfs ergeren. Mag ik een beroep doen op jullie welwillendheid, en vragen: Schiet me niet onmiddellijk af wanneer ik iets zeg waar je het helemaal niet mee eens bent!

Dat begint meteen al wanneer ik mijn eigen papieren op tafel leg. Meer dan twintig jaar geleden viel bij mij het kwartje: ik ben homo. In 2006 had ik mijn *coming out* voor christelijk Nederland toen ik een artikel in *CV-Koers* schreef over de positie van homo's in de christelijke gemeente.

Ongeveer een jaar nadat ik in de jaren tachtig mijn homosexualiteit had ontdekt, ging ik nadenken over de vraag: wat wil ik eigenlijk met mijn homosexualiteit, en vooral: wat wil God? Ik heb indertijd van alles en nog wat gelezen om die vragen te beantwoorden. Uiteindelijk heb ik besloten dat Gods spreken in de Bijbel over sexualiteit in het algemeen en homosexualiteit in het bijzonder duidelijk maakt dat het tegen de wil van God ingaat een sexuele relatie met een partner van hetzelfde geslacht aan te gaan. Ik heb de argumenten en redeneringen waarmee mensen tot een tegenovergestelde conclusie komen overwogen, maar ze hebben mij niet kunnen overtuigen. Als ik de Bijbel lees wil ik zeker weten dat ik de stem van God hoor, niet een echo van de cultuur waarin ik leef.

Van die beslissing heb ik nooit spijt gehad. Dat betekent niet dat er geen momenten zijn geweest en nog zijn waarop ik de keuze zonder een partner door het leven te gaan als een pijnlijke heb ervaren, die zorgde voor verdriet en tranen. Meer dan eens heb ik iemand ontmoet van wie ik dacht: wat zou het mooi zijn als je met zo iemand je leven kunt delen. Op zulke momenten is het verdriet levensgroot aanwezig.

Maar dat is maar één kant van het verhaal. Naast dat verdriet staan ook mooie momenten. Ik begon een zoektocht door de wereld van Gods genade. En er ging een wereld voor me open. Ik heb heel mooie dingen ontdekt. De ontdekkingsreis gaat nog steeds verder. De grootste ontdekking is wel dat er veel meer in het Evangelie zit dan we vaak denken.

1 Er zit meer in het Evangelie

Wat is het Evangelie? Sommige christenen zullen zeggen: Jezus is voor mij gestorven. Het Evangelie — dat is vergeving. Nee, zeggen anderen, vergeving dat is maar een half Evangelie. Het Evangelie is vergeving, of rechtvaardiging, maar ook heiliging. Zonder heiliging heb je geen compleet Evangelie.

Ik ga nog een stap verder. Rechtvaardiging en heiliging samen is nog maar een half Evangelie. Rechtvaardiging en heiliging — daar zit nog het een en ander tussen. Je hebt minimaal vier woorden nodig om het Evangelie uit te leggen: *vrijspraak*, *adoptie*, *glorie*, en *transformatie*. Ik zal uitleggen wat ik met elk van deze woorden bedoel.

1.1 Vrijspraak

God schenkt vrijspraak aan allen die in Jezus Christus geloven. En er is geen onderscheid. Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid^a van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.

(Romeinen 3:22-24 NBV)

^a ontbeert de nabijheid, of: mist de glorie (vgl. NBG51).

Waarom *vrijspraak*, en niet gewoon *vergeving*? Ik heb daar een belangrijke reden voor. Het woord *vrijspraak* wordt altijd in een bepaald verband gebruikt, en dan gaat het altijd over een uitspraak die een rechter doet. Die uitspraak is publiek: iedereen mag het weten. En als je bij alle rechtshoven langs geweest bent en de hoogste instantie spreekt je vrij, dan is het definitief. Niemand kan het dan nog meer terugdraaien.

1.1.1 De Hoogste rechter heeft het laatste woord

In het Evangelie vertelt God je: ik spreek je vrij van strafvervolging. Natuurlijk betekent dat: ik vergeef je al je zonden. Maar het zegt meer. Het is maar niet iets dat God even regelt tussen jou en zichzelf. Het is een publieke zaak. De rechter heeft het vonnis uitgesproken. En bij God heb je te maken met de Hoogste Rechter. Een hoger beroep is onmogelijk.

Niemand kan nog tegen je zeggen: je zult je straf niet ontlopen: de duivel niet, en ook jijzelf niet. De hoogste rechtsinstantie heeft een uitspraak gedaan, en daarmee heb je vaste grond onder de voeten om een beroep te doen op Gods ontferming: *Heer ontferm u!*

1.2 Adoptie

U hebt de Geest niet ontvangen om opnieuw als slaven in angst te leven, u hebt de Geest ontvangen om Gods kinderen te zijn, en om hem te kunnen aanroepen met 'Abba, Vader'. De Geest zelf verzekert onze geest dat wij Gods kinderen zijn. En nu we zijn kinderen zijn, zijn we ook zijn erfgenamen, erfgenamen van God. Samen met Christus zijn wij erfgenamen: wij moeten delen in zijn lijden om met hem te kunnen delen in Gods luister^a. (Romeinen 8:15-17 NBV)

^a Gods luister, of: zijn glorie.

Het tweede woord is *adoptie*. Bij vrij spraak hebben we God ontmoet als rechter. Bij adoptie ontmoeten we dezelfde God op een heel andere manier: nu zegt hij tegen je: ik ben je Vader, jij bent mijn aangenomen kind. Wij hebben onmiddellijk een voorstelling bij het woord *adoptie*: vaak jonge ouders, die zelf geen kinderen kunnen krijgen, en een babytje uit een ver land adopteren. Dat moeten we even helemaal vergeten.

1.2.1 Vermogend man zoekt betrouwbare erfgenaam — slaaf geen probleem

Adoptie in de tijd van Paulus was heel iets anders. De a.s. vader is een man op leeftijd. Het nieuwe adoptief kind is een volwassen man. De vader is op zoek naar iemand van wie hij weet dat bij die persoon zijn vermogen in veilige handen is. Via de rechter geeft hij de persoon in kwestie een nieuwe identiteit: vanaf dat moment is hij zijn zoon.

Die verandering van status is vooral heel ingrijpend als de vader een van zijn slaven aanneemt als zoon. Dan hoor je niet langer bij het personeel, maar bij de familie. De man die eens je heer en meester was, is vanaf nu je vader. Je mag *Abba* tegen hem zeggen. Het is opvallend dat Paulus in een brief geschreven in het Grieks opeens dit woord uit een vreemde taal gebruikt. Het was het woord dat Jezus zelf gebruikte wanneer hij met God sprak.

Wanneer Paulus het beeld van adoptie gebruikt dan zet hij het geadopteerd kind zijn tegenover slaaf zijn. Slaaf zijn verbindt hij met vrees: jij moet presteren, anders loopt het verkeerd af. Bij kind zijn hoort vrijheid: je hebt een bevoorrechte positie gekregen, de rechter heeft het juridisch vastgelegd, je hebt nu de status als kind.

Bij vrijspraak was nog niet duidelijk welke aard je relatie met God zou hebben. Bij adoptie wordt dat duidelijk: God is je Vader, jij bent zijn aangenomen kind, en erfgenaam.

1.2.2 Het Evangelie heeft geen kleine lettertjes

In Rom. 8 voegt Paulus daar nog twee dingen aan toe. In de eerste plaats: wij zijn erfgenamen samen met Christus. Christus is ook Zoon van God, maar wel op een andere manier. Hij is niet een aangenomen zoon, maar Zoon van God van nature. Dat is een immens verschil. En toch zijn we samen met Christus erfgenamen.

Het tweede wat Paulus toevoegt komt als een verrassing, en je schrikt er van. Samen met Christus erfgenaam betekent dat je met hem zult delen. Paulus noemt twee dingen: uiteindelijk zullen we delen in de glorie van Christus. Maar daar gaat iets aan vooraf, en dat is schokkend: we zullen ook delen in het lijden van Christus.

Twee woorden: lijden en glorie. Die glorie — dat zien we wel zitten. Maar dat lijden — moet dat nu echt? Dat is een vraag waar iedereen mee worstelt. Petrus zei: de Messias lijden? Geen denken aan. Jezus leest hem de les. Ik ben inderdaad de Messias, de triomferende koning, en tegelijk ben ik de Knecht, de man van smarten die moet lijden.

Het Evangelie heeft geen kleine lettertjes. Jezus maakt er geen geheim van. Wat voor de Messias, de Christus, geldt, geldt ook voor een christen: het lijden hoort er bij. Jezus maakt dat duidelijk met een beeld. Iemand die een kruis op zijn schouders neemt en daarmee gaat lopen. Iedereen begrijpt onmiddellijk hoe dat afloopt: op de plaats waar mensen geëxecuteerd worden.

Dat lijden — moet dat nu echt? Het is ook een vraag waar Jezus zelf mee geworsteld heeft. De evangeliën beschrijven een moment kort voor zijn arrestatie. Jezus is letterlijk doodsbang. Hij laat ons meeluisteren wanneer hij bidt (Markus 14:36).

“Abba, Vader” — Jezus bidt tot zijn dierbare Vader, met wie hij altijd al, zelfs al voor de schepping van de wereld, in een innige gemeenschap van liefde heeft geleefd. En opnieuw staat in een griekse tekst dat woord uit het Aramees: *Abba*. Het is alsof je het zelf hoort uit de mond van Jezus.

“Bij u zijn alle dingen mogelijk” — God is de almachtige, die door niemand verhinderd wordt in het uitvoeren van zijn plannen.

“**Neem deze beker van mij weg**” — God is degene die, zonder dat iemand hem tegenspreekt, het vonnis uitspreekt en bepaalt wie het oordeel, de ontlading van zijn toorn, moet ondergaan.

De beker wordt niet weggenomen, het meest verschrikkelijke lijden moet echt.

Net als Jezus mogen wij — zegt Paulus — ook *Abba*, Vader, tegen God zeggen. Wij horen bij de familie. Samen met Christus. Het lijden hoort onlosmakelijk bij Christus zijn, en zo hoort het lijden nu ook onlosmakelijk bij christen zijn. Het lijden blijft lijden, maar het krijgt een nieuwe dimensie. Het blijft een worsteling. Ook al kun je de vraag, “Waarom?”, niet beantwoorden, één ding weet je als erfgenaam van God, samen met Christus, wel: het lijden dat mij overkomt is op de een of andere manier niet zinloos.

En het lijden heeft niet het laatste woord. Wij zijn erfgenamen, samen met Christus: we delen in zijn lijden, om ook te delen in zijn glorie.

1.3 Glorie

het evangelie van de heerlijkheid^a van Christus
(2 Korintiërs 4:4 GNB)

^a heerlijkheid, of: glorie.

Dat brengt ons bij het vierde woord: *glorie*. In 2 Korintiërs 4 gebruikt Paulus een opvallende omschrijving van het Evangelie. Hij vat het daar samen als “het evangelie van de glorie van Christus, die het beeld van God is”. En een paar verzen verder wordt duidelijk dat die glorie van Christus ook beschreven kan worden als “de glorie van God op het gezicht van Christus”.

We kennen allemaal de de uitdrukking *Hollands glorie*, die bijvoorbeeld wordt gebruikt voor, zoals ruim een jaar geleden in een krant (*Nederlands Dagblad* 19 mei 2007) te lezen stond: “bedrijven die ‘iets Hollands’ uitstralen en waar we op de een of andere manier trots op zijn”. Bij *glorie*¹ gaat het om een eigenschap of bijzonderheid waardoor iemand of iets een unieke uitstraling heeft, of om het feit dat iemand die bijzondere uitstraling heeft. En glorie maakt iets los bij mensen: ze zijn er trots op, ze zijn onder de indruk.

¹ In oudere vertalingen kun je i.p.v. *glorie* ook het woord *heerlijkheid* tegenkomen, in modernere vertalingen vind je ook woorden als *luister*, *grootheid* of *majesteit*.

1.3.1 “Laat mij uw glorie zien!”

Een voorval in het leven van Mozes helpt ons om grip te krijgen op wat er in de Bijbel bedoeld wordt met *de glorie van God*. Het begint met een vraag die Mozes stelt wanneer hij met God aan het onderhandelen is hoe het nu verder moet met Gods volk. Kort ervoor hadden ze Aäron een beeld laten maken van een kalf, dat met goud overtrokken, en het was de bedoeling dat dat voortaan gebruikt zou worden in de verering van de God die het volk uit Egypte had geleid.

Mozes' vraag aan God is: “Laat mij uw glorie zien!” God zegt dan toe dat dat hij alles waar hij goed in is voor Mozes zal laten voorbijtrekken, en dat hij in het bijzijn van Mozes zijn naam zal uitroepen. Maar Mozes zal het gezicht van God niet te zien krijgen — dat zou hij niet overleven —, alleen de achterkant van God. En zo gebeurt het (Exodus 34:6-7). En dan zijn er twee dingen die ons veel kunnen leren over hoe je de glorie van God kunt zien.

A. Glorie zien doe je met je oren God geeft Mozes antwoord op zijn vraag iets te mogen zien: “Laat mij uw glorie zien!” God laat het meest van zichzelf en zijn glorie zien op het moment dat Mozes hem zijn naam hoort uitspreken: zien doe je met je oren.

B. De glorie van God is extra indrukwekkend in combinaties God spreekt zijn naam uit en noemt twee dingen: hij is vol ontferming, en tegelijk laat hij het kwaad niet ongestraft. De ontferming van God gaat voorop, en daar heeft God heel veel meer woorden voor nodig. De uitspraak over het straffend optreden is veel korter, en komt in de tweede plaats. Maar je hebt de glorie van God niet gezien als je alleen maar hoort dat hij vol ontferming is, of alleen maar dat hij het kwaad niet ongestraft laat.

Het noemen van het straffend optreden maakt het extra bijzonder dat God zo uitbundig barmhartig is: het is geen onverschilligheid maar een bewuste daad van een God die het kwaad volledig serieus neemt. Die combinatie maakt de glorie van God extra indrukwekkend.

1.3.2 Het zien van de glorie van God is een overweldigende ervaring

Het zien van de glorie van God is een overweldigende ervaring, die Mozes diep raakt, niet alleen in zijn verstand maar ook in zijn hart, zoals blijkt uit zijn spontane reactie bij het zien van de glorie van God: hij valt in aanbidding neer.

Mozes was natuurlijk een geloofsheld, en het was een piekervaring, daar op de top van de berg Sinaï. Zijn dit soort ervaringen ook voor gewone gelovigen weggelegd, mensen die twijfel kennen, die de nabijheid van God niet zo sterk ervaren? Voor zulke mensen staat het boek van de Psalmen in de Bijbel.

Je luistert mee met gebeden van en voor mensen van wie het geloof aan een duurzaamheidstest wordt onderworpen. Sommigen praten over een sterk verlangen naar God dat ze in al de vezels van hun bestaan voelen, ook in de meest extreme situaties van het leven. Ze hebben zich te goed gedaan aan de glorie van God, en ervaren de overweldigende voldoening die dat geeft. Ze willen nog maar één ding: God prijzen, hun leven lang. Ze doen extreme uitspraken over de vastberaden liefde van God. Dat zijn de emoties die los komen wanneer iemand de glorie van God gezien heeft.

Luister naar de bidder in Psalm 63:

God, u bent mijn God, u zoek ik,
naar u smacht mijn ziel,
naar u hunkert mijn lichaam
in een dor en dorstig land, zonder water.

In het heiligdom heb ik u gezien,
uw macht en majesteit aanschouwd.
Uw liefde is meer dan het leven,
mijn lippen zingen uw lof.

U wil ik prijzen, mijn leven lang,
roepend uw naam, de handen geheven.
Dan wordt mijn ziel verzadigd met uw overvloed,
jubel ligt op mijn lippen, mijn mond zal u loven.

(Psalm 63:3-6 NBV)

Maar je hoort er ook bidders voor wie het er allemaal niet zo geweldig voorstaat. Ze verlangen naar God, maar de voldoening is meer een herinnering uit een ver verleden. Ze storten hun klacht uit voor het aangezicht van God. En tegelijk pakken ze zichzelf aan: ze luisteren niet alleen maar naar zichzelf, ze spreken zichzelf ook toe.

God loven — dat lukt nu even niet. Maar er is ook die zekerheid dat die dag weer komt, dat de lof van God wel over de lippen komt. Dat zal gebeuren wanneer God zijn licht en zijn waarheid zendt, en de bidder zich door dat licht en die waarheid de weg laat wijzen naar de plaats waar God woont.

Luister naar de bidder in Psalm 42–43:

Zoals een hinde smacht
naar stromend water,
zo smacht mijn ziel
naar u, o God.

Mijn ziel dorst naar God,
naar de levende God,
wanneer mag ik nader komen
en Gods gelaat aanschouwen?
[...]

Weemoed vervult mijn ziel
nu ik mij herinner hoe
ik meeliep in een dichte stoet
en optrok naar het huis van God —
een feestende menigte,
juichend en lovend.
Wat ben je bedroefd, mijn ziel,
en onrustig in mij.
Vestig je hoop op God,
eens zal ik hem weer loven,
mijn God die mij ziet en redt.
[...]

Zend uw licht en uw waarheid,
laten zij mij geleiden
en brengen naar uw heilige berg,
naar de plaats waar u woont.

Dan zal ik naderen tot het altaar van God,
tot God, mijn hoogste vreugde.
Dan zal ik u loven bij de lier,
God, mijn God.

(Psalm 42:2-3, 5-6; 43:3-4 NBV)

1.3.3 Gods glorie heeft een gezicht gekregen!

Zo ging dat in de tijd van het Oude Testament. Mensen zien de glorie van God en het is een overweldigende ervaring. Ze worden geraakt tot in de diepste vezels van hun bestaan. Ze loven God, of verlangen naar het moment waarop dat weer kan, ze roepen extreme dingen: “uw liefde is beter dan het leven”.

Peanuts — zegt de apostel Paulus in 2 Korintiërs 3–4. Die glorie van toen valt helemaal in het niet wanneer je hem zet naast de glorie die christenen te zien krijgen: de glorie van Christus. Zoals het licht van een olielampje weinig voorstelt als je het gordijn opentrekt en het volle zonlicht de kamer binnenlaat.

En nog zo'n verschil: toen Mozes vroeg, “Laat mij uw glorie zien!”, kreeg hij te horen dat hij Gods gezicht niet zou zien. Waar zien christenen de glorie van God: op het gezicht van Christus. Gods glorie heeft een gezicht gekregen:

De God die heeft gezegd: ‘Uit de duisternis zal licht schijnen,’ heeft in ons hart het licht doen schijnen om ons te verlichten met de kennis van zijn luister^a, die afstraalt van het gezicht van Jezus Christus. (2 Korintiërs 4:6 NBV)

^a *luister*, of: glorie.

1.4 Transformatie

Wij allen die met onbedekt gezicht de luister^a van de Heer aanschouwen, zullen meer en meer door de Geest van de Heer naar de luister van dat beeld worden veranderd. (2 Korintiërs 3:18 NBV)

^a *luister*, of: glorie.

Het vierde woord is *transformatie*. De glorie van Christus heeft uitstraling. Als je zijn glorie ziet en je eraan tegoed doet, dan doet dat iets met je.

1.4.1 Waar je naar kijkt om glorie te zien, daar ga je op lijken

Waar je naar kijkt om glorie te zien, daar ga je op lijken. Als je kijkt naar en je te goed doet aan de glorie van Christus, dan ga je op Christus lijken. Dat gebeurt niet in één keer, het is een geleidelijk proces.

Om dat mogelijk te maken was een groots opgezet reddingsplan nodig. Er is namelijk een probleem. Mensen kunnen de glorie van God niet meer zien, ze zijn blind voor het licht van de glorie van het Evangelie van Christus (2 Korintiërs 4:4). Zelfs als ze de feiten van Jezus' optreden op onze planeet onder ogen zien, laat het ze onberoerd. Ze zien niet hoe bijzonder het is, hoe indrukwekkend mooi het is, ze voelen niet de onweerstaanbare aantrekkingskracht die ervan uitgaat. Het laat ze koud. Hun leven gaat niet ondersteboven.

Hoe ernstig de situatie is wanneer je de glorie van God uit het zicht hebt verloren, laat Paulus zien in de eerste hoofdstukken van zijn brief aan de Romeinen. Zonde is ten diepste het "missen" van de glorie van God: mensen gaan achteloos aan de glorie van God voorbij.

God *lite* Mensen "missen" de glorie van God. Dat kan op twee manieren. Je kunt God op de snijtafel leggen en hier iets weghalen en daar iets afschaven zodat er uiteindelijk een sterk gereduceerd godsbeeld overblijft. In de Tien Geboden is er een apart gebod dat een verbodsbord zet bij het snijden in God, het tweede gebod: je mag geen gesneden beeld van God maken.

Het kost weinig moeite en inspanning met een God *lite* of een Jezus *lite* door het leven te gaan. Je neemt gewoon één eigenschap of kant van God die je bijzonder aanspreekt en maakt daarvan het enige waaraan je denkt als het over God gaat. Iedereen kent ze wel: mensen die het alleen maar hebben over de toorn van God en denken daarmee alles gezegd te hebben. Echt onuitstaanbaar vinden we dat. Maar mensen die het altijd alleen maar over de liefde van Jezus hebben en verder niet, doen eigenlijk precies hetzelfde. En zo zijn er talloze manieren waarop we van God of van Jezus een stripfiguur kunnen maken: een één-dimensionaal personage, die altijd op dezelfde manier reageert, heel voorspelbaar en uiteindelijk oersaai.

Godvervangers Er is nog een andere manier waarop je de glorie van God kunt "missen". Je kunt iets anders of iemand op zijn plaats zetten. Je laat een godvervanger overwicht krijgen in je leven en God van zijn plaats dringen. Daarover gaat het eerste gebod: geen andere goden naast God, wat in de praktijk vroeg of laat uitdraait op in plaats van God.

Er is een oude traditie in het christelijk denken die zegt dat eigenlijk achter elke zonde een vorm van afgoderij zit. Aan de oppervlakte maak ik me schuldig aan een overtreding van het negende gebod wanneer ik lieg. Maar bij een dieptepeiling

blijkt er meer aan de hand. Ik heb meestal een reden waarom ik lieg: eerlijk zijn zou betekenen dat ik bijvoorbeeld mijn plannen voor de invulling van een dagdeel moet aanpassen, of het zou tot gevolg hebben dat mensen een ander beeld van mij krijgen. Achter de zonde van de leugen ligt de zonde dat ik op dat bewuste moment mijn agenda of mijn reputatie op de eerste plaats zet, en ik schuif het negende gebod aan de kant. Mijn agenda of mijn reputatie is mijn afgod geworden.

En zo zijn er talloze dingen die God van zijn plaats kunnen verdringen, godvervangers, afgoden, dingen die vervolgens je patroon van normen en waarden tijdelijk of permanent veranderen. Daar hoef je geen afgodendienaar in de klassieke zin van het woord voor te zijn. Vandaar dat Paulus in Rom 1 moeiteloos de overgang kan maken van afgoderij naar allerlei andere zonden, waarin mensen de Schepper vervangen door iets uit de schepping.

Al die zonden zijn ten diepste een uiting van een vorm van afgoderij (Romeinen 1:22-32), en daar zitten gewone huis tuin en keuken zonden bij als hebgunst (vgl. Kol. 3:5), afgunst, roddel, gebrek aan respect, kortzichtigheid, liefdeloosheid, onbarmhartigheid. En inderdaad, in dat rijtje noemt hij ook, en het meest uitvoerig, sexualiteit tussen mensen van hetzelfde geslacht. Dat heeft net zoveel met afgoderij te maken als al die andere zonden, van hebgunst tot en met onbarmhartigheid.

1.4.2 Door het Evangelie laat God ons weer toekomen aan onze bestemming

Zonder ingrijpen van God zijn mensen blind voor zijn glorie. Maar mensen zijn vindingrijk. We vinden altijd wel iets dat we op God zijn plaats kunnen zetten. En zo leidt het niet zien van de glorie van God op de een of andere manier vroeg of laat tot afgoderij. En dan mis je de glorie van God.

Zo'n afgod kan grote voldoening geven. Het heeft een grote aantrekkingskracht. Hij doet mooie beloften. Maar het haalt het niet bij wat God voor mensen bestemd heeft: het zien van en je tegoed doen aan de glorie van God:

- ▷ de glorie van de God die het heelal met zijn melkwegstelsels en planeten gemaakt heeft, die de ontzaglijke grote zon geschapen heeft, die verschillende natuurlijke krachten zo op elkaar heeft afgestemd, dat de planeet Aarde menselijk leven ondersteunt;
- ▷ de glorie van de God die de mens geschapen heeft naar zijn beeld, als enig onderdeel van zijn schepping, om op hem te lijken, mannelijk en vrouwelijk, om niet, zoals alle andere schepselen, alleen zijn glorie te weerspiegelen, maar ook om van die glorie te genieten;

- ▷ de glorie van de God die volmaakt gelukkig was ook toen er nog geen hemel en aarde en geen mensen geschapen waren, de God die ook zonder schepselen geen moment alleen was, of eenzaam, die al van eeuwigheid zegt: “Ik heb je lief”, de Vader tegen zijn Zoon, en tot op de dag van vandaag en tot in alle eeuwigheden die woorden blijft herhalen, en mensen, verenigd als de bruid van zijn Zoon, in die liefde doet delen.

Dat is nog maar een selectie uit de glorie waar God ons de ogen voor opent in het Evangelie. Dat is de God die zegt: doe je tegoed aan de glorie van Christus, laat die glorie een ander mens van je maken. De glorie van Christus heeft transformerende kracht: het is de kracht van de Geest van God, die duizend keer sterker is dan menselijke wilskracht. Wat voor mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God.

2 Samen verder met het Evangelie van Jezus Christus

Ik heb het Evangelie in vier woorden uitgelegd: *vrijpraak*, *adoptie*, *glorie*, en *transformatie*. Het Evangelie zit vol dynamiek. Wat betekent wat we ontdekt hebben in het Evangelie voor ons als we samen verder willen komen, wij als gemeente van Christus en als homo's en lesbo's in die gemeente?

Opnieuw realiseer ik me dat ik voor mensen met allemaal verschillende verhalen sta. Sommigen hebben goede ervaringen in de gemeente van Christus, anderen minder goede. Ik heb de afgelopen 20+ jaar in verschillende gemeenten meegedraaid, in binnen- en buitenland. Daar waren goede ervaringen, maar ook minder goede. Ik kan de pijn die je op kunt lopen in de gemeente van Christus goed invoelen.

Als het gaat om samen verder, dan denk ik dat vooral de woorden *vrijpraak* en *adoptie* ons verder kunnen helpen.

2.1 Voor het Evangelie is iedereen gelijk

Wat opvalt in het bijbelgedeelte dat ik las aan het begin van het gedeelte over vrijpraak, is het overvloedige gebruik van woorden als *allen* en *iedereen*. De vrijpraak geldt voor iedereen die gelooft. Paulus zegt zelfs expliciet: "Er is geen onderscheid". En ook als het over adoptie gaat, kom je het woord *allen* meerdere keren tegen (bv. in Gal. 3:26-28).

Paulus beschrijft ergens een situatie waarin hij een conflict had met zijn collega Petrus. Vroeger zou Petrus er niet aan gedacht hebben als Jood met niet-Joden te eten. Het Evangelie, en een flinke duw in de rug in de vorm van een visioen, had een ander mens van hem gemaakt. Nu vindt hij het heel gewoon om met niet-Joden te eten. Maar opeens maakt hij een terugtrekkende beweging: hij wil niet meer met niet-Joden eten.

Paulus laat duidelijk blijken dat hij het niet eens is met die koerswijziging. Zijn analyse van wat er aan de hand is, zet ons aan het nadenken. Hij roept Petrus terug naar het Evangelie. Als je het Evangelie ter harte hebt genomen, dan kun je niet opeens niet meer met niet-Joden willen eten. Terugkijkend op dat conflict schrijft Paulus:

"ik zag dat ze niet de rechte weg naar het ware Evangelie bewandelden"

(Gal. 2:14 NBV)

Voor het Evangelie is iedereen gelijk. Voor ieder die gelooft in Jezus Christus geldt: we hebben allemaal gezondigd, we worden allemaal uit genade door God rechtvaardig verklaard, vrijgesproken. Als God jouw homoseksuele broeder of lesbische zuster vrijspreekt en als adoptief kind aanneemt, wie ben jij dan om aan die broeder of zuster als een tweederangs christen voorbij te lopen, of ze als bovengemiddelde zondaars af te schrijven?

2.2 Het Evangelie is het belangrijkste element in je identiteit

Het Evangelie helpt ons ook verder wanneer we nadenken over identiteit. De identiteit van mensen is altijd opgebouwd uit een complex van elementen. Daar zit altijd een bepaalde ordening in. Bepaalde elementen die je identiteit bepalen, staan hoger genoteerd dan andere. Ik zou willen beweren dat het Evangelie een element in je leven brengt dat het meest bepalend is voor je identiteit. De God die als Hoogste Rechter je heeft vrijgesproken is tegelijk degene die je een nieuwe identiteit geeft als lid van zijn huisgezin. Het belangrijkste in de identiteit van een christen is het gegeven dat je door God als kind bent aangenomen.

Dat geldt ook voor al je broeders en zusters in de gemeente: net als jij zijn zij zonen en dochters van God. Dat betekent, zou ik willen beweren, dat jij meer gemeenschappelijk hebt met een medechristen dan met iemand die dezelfde seksuele geaardheid heeft als jij. Dat geldt zelfs — en nu wordt het echt lastig — wanneer het gaat over die broeder of zuster die jou zoveel problemen geeft vanwege zijn homofobe opstelling.

Een goede graadmeter voor wat voor iemand belangrijke elementen in zijn of haar identiteit zijn is de manier waarop iemand omgaat met kritiek. Iemand zegt iets dat een ander opvat als kritiek op zijn geloof. “Dus eigenlijk zeg je dat er iets mis is met mijn geloof?!” De manier waarop het gezegd wordt maakt duidelijk dat dat iets is waar je vanaf moet blijven.

Het Evangelie kan je helpen om op een ontspannen manier met kritiek om te gaan, zelfs wanneer de manier waarop die kritiek geformuleerd is fout is. God heeft als Hoogste Rechter mij vrijgesproken, hij heeft als Vader mij aanvaard en hij heeft mij lief, terwijl hij nog veel meer reden heeft om kritiek te hebben op mijn geloof dan dat ene punt waarop ik op dat moment wordt aangesproken. Als je dat tot je door laat dringen, dan kun je ontspannen omgaan met kritiek, ook als het om iets gevoeligs gaat als jouw geloof. Misschien zit er wel iets in die kritiek, in ieder geval kun je er eens rustig over nadenken.

In de samenleving wordt er soms zomaar ‘homofob’ geroepen, of met de rechter bedreigd als iemand iets zegt over homo’s dat niet goed valt. Het is duidelijk wat

voor mensen die zo reageren heel belangrijk is in hun identiteit is: een correcte visie op homosexualiteit, of iemands eigen homoseksuele geaardheid.

Zijn wij als christelijke homo's soms ook niet overgevoelig, wanneer iemand zich mengt in het gesprek over homosexualiteit en dingen zegt waar we aanstoot aan nemen? En op een bepaalde manier is het misschien soms waar dat hetero's makkelijk praten hebben — maar of iemand iets waar of zinnigs inbrengt in het gesprek staat volgens mij uiteindelijk los van het feit wie het zegt en wat voor iemand dat is.

Sta ik open voor wat een ander zegt, ook als het kritisch is, of voel ik me meteen in de kern van mijn bestaan bedreigd wanneer iemand iets kritisch zegt over een onderwerp dat mij diep raakt? Als je beseft dat je identiteit vast ligt in wat God in jouw leven gedaan heeft en doet, dan kun je even een stapje terug doen en tegen jezelf zeggen: relax, je ziel en zaligheid hangt niet af van je geaardheid.

2.3 Een dubbele verlegenheid en een dubbele bekering

Er gaat nogal eens wat mis in het samenleven van de gemeente van Christus en homo's en lesbo's in haar midden. Een van de redenen heeft te maken met wat ik zou noemen een dubbele verlegenheid. Er is verlegenheid omdat mensen homosexualiteit vreemd of eng vinden. Soms krijgen ze het woord *homosexuelen* nauwelijks over de lippen. Die verlegenheid is naar mijn mening ongepast.

Er is nog een andere verlegenheid: als homo's van hun broeders en zusters verwachten dat zij het goed vinden wanneer ze een seksuele relatie met iemand van hetzelfde geslacht aangaan, dan brengen zij veel van hun broeders en zusters in grote verlegenheid. Ze vragen hen dan om in te stemmen met iets dat naar de overtuiging van die broeders en zusters tegen de wil van God ingaat, zonde is. Die verlegenheid is naar mijn mening niet onterecht, en ik persoonlijk, zelf homo, deel die verlegenheid.

Willen we samen verder komen, als christelijke gemeente en de homo's en lesbo's in haar midden, dan moet er zoiets komen als een dubbele bekering.

1. Zouden dingen die nu vastzitten niet in beweging kunnen komen wanneer broeders en zusters zich bekeren, de rechte weg naar het ware Evangelie bewandelen, en zich ontworstelen aan een ongepaste verlegenheid omtrent homosexualiteit en homo's en lesbo's binnen en buiten de christelijke gemeente?
2. Zouden dingen die nu vastzitten niet in beweging komen wanneer broeders en zusters zich bekeren, de rechte weg naar het ware Evangelie bewandelen, en erkennen dat het pleiten voor het als normaal aanvaarden van een seksuele relatie tussen mensen van hetzelfde geslacht in het koninkrijk van God een

heillose weg is, omdat het ingaat tegen de wil van de Koning die dezelfde is als de Hoogste Rechter die je heeft vrijgesproken en dezelfde als de Vader die jou als zijn kind heeft aangenomen?

Eigenlijk zou het een driedubbele bekering moeten worden.

3. Zouden dingen die nu vastzitten niet in beweging komen wanneer broeders en zusters zich bekeren, de rechte weg naar het ware Evangelie bewandelen, en samen gaan ontdekken dat homo's en lesbo's werkelijk iets te bieden hebben aan de christelijke gemeente in een samenleving die steeds harder seculariseert?

Ik heb geen illusie dat dan opeens alle problemen rond de positie van homo's en lesbo's in de christelijke gemeente verdwenen zijn. Dit is nog maar het begin. Maar het zou wel een doorbraak zijn.

Vraag je daarmee niet heel veel, en dan ook nog eens vooral van mensen die vaak het gevoel hebben er binnen de christelijke gemeente alleen voor te staan? Is het niet teveel gevraagd? Als er geen Evangelie was, zou het inderdaad teveel gevraagd zijn. Zonder Evangelie is zo'n driedubbele bekering naar mijn diepste overtuiging volstrekt onmogelijk. Maar met zo'n Evangelie, en met zo'n God, en met zo'n Christus is dit, opnieuw naar mijn diepste overtuiging, niet teveel gevraagd. Alleen met het Evangelie van Jezus Christus komen we samen verder.

3 Jij verder met het Evangelie van Jezus Christus

Er zit meer in het Evangelie. Het Evangelie is niet alleen vrijspraak en transformatie. Daar zit nog het een en ander tussen: adoptie en glorie. Vier woorden. En je hebt ze alle vier nodig, elke dag van je leven. Je hebt elk van de vier nodig. Je kunt het christelijke leven vergelijken met een vierwielaangedreven voertuig.

Met alleen maar aandrijving op één wiel, dat van de vrijspraak, kom je niet verder: je blijft in een cirkeltje rondbewegen. Met aandrijving op twee wielen, vrijspraak en transformatie, kun je een eind komen, maar alleen zolang je je op de verharde weg bevindt. Als het terrein ruiger wordt, met hobbels en kuilen, hellingen, zand en modder kom je met tweewielaandrijving vroeg of laat vast te zitten.

Een mensenleven speelt zich meestal op ruig terrein af. Als je in die omstandigheden vooruit wilt komen, dan heb je de vierwielaandrijving van het Evangelie nodig: vrijspraak, adoptie, glorie, en transformatie.

Het Evangelie doet je elke dag opnieuw realiseren dat de Hoogste Rechter je heeft vrijgesproken, en hij heeft het laatste woord. Het bepaalt je telkens weer bij wat het hoogst genoteerd staat als het gaat om je identiteit: God zegt tegen je: ik ben je Vader, jij bent mijn kind.

In het Evangelie opent God je ogen en nodigt hij je uit: zie en doe je tegoed aan de glorie van God, de glorie van Christus. Die uitdrukking *je tegoed doen aan* heb ik bewust gekozen. We gebruiken hem meestal als het gaat om het genieten van een fantastische maaltijd. En daar gaat het om: hoe meer je ziet van de glorie van God, hoe meer je ervan gaat genieten. Misschien lijkt het wel onvoorstelbaar: genieten van God en van zijn glorie. Maar dat is de bedoeling van Gods reddingsplan: dat mensen zijn glorie gaan ontdekken en zich daaraan tegoed doen. Daar gaat het om in het Evangelie van de glorie van Christus, die het beeld van God is.

3.1 De goede strijd begint met vechten voor ...

Ons leven speelt zich vaak af op ruig terrein. Dat betekent moeite en inspanning. Het woord strijd is niet overdreven. En dan hebben we het vaak over vechten *tegen* ..., vechten tegen zonde en tegen verleiding. Het Evangelie van de glorie van Christus leert ons dat vechten *tegen* ... vers twee is. De strijd wordt nooit een goede strijd als je niet begint met vechten *voor* ..., vechten voor vreugde en voldoening in God.

Wat gebeurt er als je gewoon begint met vechten *tegen* ..., tegen zonde en verleiding, en het vechten *voor* ... overslaat? Dan wordt het veel en veel moeilijker om *Nee* te zeggen. Voor je staat levensgroot een belofte van voldoening. Misschien herinner je nog van een vorige keer hoe goed die voldoening smaakte. Als je *Nee* zegt, wat houdt je dan nog over? Dan heb je niets meer, zo voelt het. En de duivel,

de wereld, en je eigen vlees stellen alles in het werk om dat gevoel te versterken. Dat gevecht houdt je nooit vol.

Wat gebeurt er als je begint met vechten voor . . . , voor vreugde en voldoening in God en in Christus? Voor je staat levensgroot een belofte van voldoening. Als je *Nee* zegt, dan val je niet in een gat. Dan heb je altijd Christus nog. Alleen als je je tegoed doet aan Christus en zijn glorie, houd je het gevecht vol. Er is een voldoening die groter is dan de voldoening die de zonde je voorhoudt.

Het blijft een gevecht, laat daar geen illusie over bestaan. Het doet pijn, er vloeien tranen. Maar dat is maar één kant van het verhaal. Naast dat verdriet staan ook mooie momenten. Je proeft dat de Heer goed is, je doet je tegoed aan zijn glorie. Dat smaakt naar meer. Niets is mooier dan dat.

“we hebben verdriet maar toch zijn we altijd verheugd”
(2 Korintiërs 6:10 NBV)

3.2 Kinderen, erfgenamen, samen met Christus, lijden en glorie

We praten vaak over het christelijke leven met behulp van modellen: het koninkrijk, of navolging. Ik zou willen voorstellen daar een derde model aan toe te voegen. Als je het model navolging gebruikt dan kan het gebeuren dat je alleen nog maar aan kruisdragen denkt. Als je niet oppast, dan kun je gemakkelijk uit het oog verliezen wat Jezus zelf voor ogen stond toen hij bewust de weg naar het kruis insloeg. Toen hij die keus maakte zag hij twee dingen: het kruis, en tegelijk vreugde.

Die manier van kijken wordt ons aanbevolen in Hebreeën 12:

Laten we daarbij de blik gericht houden op Jezus, de grondlegger en voltooiër van ons geloof: denkend aan de vreugde die voor hem in het verschiet lag, liet hij zich niet afschrikken door de schande van het kruis. Hij hield stand en nam plaats aan de rechterzijde van de troon van God. Laat tot u doordringen hoe hij standhield toen de zondaars zich zo tegen hem verzetten, opdat u niet de moed verliest en het opgeeft.
(Hebreeën 12:2-3 NBV)

Het model dat ik zou willen toevoegen is niet in één woord samen te vatten, ik heb meer woorden nodig. Dat is bewust. Met meer woorden kun je versmalling van je blik en je visie tegen gaan. De woorden zijn ontleend aan Romeinen 8:

kinderen, erfgenamen, samen met Christus, lijden en glorie

- De woorden *kinderen* en *erfgenamen* staan in het meervoud. Het gaat over mensen in een gemeenschap.
- De bevoorrechte positie die God ons geeft als *kinderen* en *erfgenamen* hebben we *samen met Christus*. Het gaat in het Evangelie ten diepste om een persoon.
- Het leven als christen staat onder de spanning die wordt opgeroepen door de laatste twee woorden: *lijden* en *glorie*.
- Het lijden heeft niet het laatste woord. We delen in de *glorie* van Christus.

Het laatste bijbelboek staat vol met doorkijkjes naar die glorie van Christus. Johannes schildert met woorden. En voor onze ogen ontvouwt zich de glorie van Christus. Een zo'n doorkijkje vinden we in Openbaring 7:17. Zoals zo vaak is de glorie van Christus extra indrukwekkend, omdat het zo'n opvallende, in dit geval bijna surrealistische combinatie is.

Probeer het je voor te stellen: Christus is het lam, en tegelijk de herder:

het Lam op de troon zal hun herder zijn en hen leiden naar de waterbronnen van het leven, en God zal elke traan uit hun ogen wissen.
(Openbaring 7:17 GNB)

De presentatie die ik bij deze lezing gebruikte had als terugkerend thema een afbeelding van de planeten van ons zonnestelsel. Van de zon in het centrum van dat zonnestelsel is alleen een oranje gloed zichtbaar. Ik vond deze afbeelding op de website van NASA:

http://www2.jpl.nasa.gov/wallpaper/art/Solar-system-1280_1024.jpg

De keuze voor deze afbeelding is geïnspireerd door een passage uit een preek van de Amerikaanse predikant John Piper:

Ik heb een beeld in gedachten van de majesteit van Christus als de zon in het centrum van het zonnestelsel van jouw leven. De zon met zijn enorme massa, 333.000 keer het gewicht van de aarde, houdt alle planeten in hun baan, ook die kleine Pluto, 5,8 miljard kilometer verderop. Zo gaat het als Christus in je leven overwicht heeft. Alle planeten van je leven—je sexualiteit en verlangens, de dingen waar je voor gaat en de dingen die je gelooft, je ambities en dromen, je uitgangspunten en overtuigingen, je gewoontes en discipline, je alleenzijn en je relaties, je werk en je vrije tijd, wat je denkt en wat je voelt—alle planeten van je leven worden in hun baan gehouden door de grootheid en zwaartekracht en stralende gloed van het overwicht van Jezus Christus. Wanneer hij ophoudt de gloeiende, stralende, voldoening gevende schoonheid in het centrum van je leven te zijn, dan vliegen de planeten uit hun baan, dan loopt het uit de hand, en vroeg of laat botsen ze op elkaar en worden ze verwoest.

John Piper, "Sex and the Supremacy of Christ: Part Two". Pages 37-46 in: John Piper & Justin Taylor, eds., *Sex and the Supremacy of Christ* (Wheaton, Ill.: Crossway, 2005), 37-38.

[http://www.desiringgod.org/media/pdf/books_bssc/books_bssc.pdf]

